

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Indførelse af behandlingspladser for seksualforbrydere i Anstalten i Nuuk, forhøjelse af foranstaltningsniveauet for voldtægt af mindreårige, tiltag mod indtagelse af alkohol og euforiserende stoffer i anstalterne, betinget offentlig påtale af grove ærefornærmelser, kriminalisering af selvhvidvask, udvidelse af adgangen til at foretage udbyttekonfiskation og pålæg af psykologbehandling i forbindelse med afsigelse af domme til tilsyn)
(Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)

Begrundelse

Naalakkersuisut har modtaget Udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland.

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Selvstyrets arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland. Lovforslaget indeholder en række forskellige ændringer, som blandt andet foretages på baggrund af ønsker fra Naalakkersuisut, Inatsisartut og efter drøftelser i Rådet for Grønlands Retsvæsen.

De vigtigste hovedelementer i lovforslaget er følgende:

Lovforslaget har for det første til formål at indføre betinget offentlig påtale af de mest alvorlige sager om ærefornærmelser, der i dag alene er undergivet privat påtale. Ændringen foretages på baggrund af en anmodning fra Naalakkersuisut, der i forlængelse af en Inatsisartutbeslutning (EM 2018/104) har fremsat ønske om, at reglerne om ærefornærmelser ændres således, at overtrædelser eller nærmere angivne alvorlige overtrædelser vil være undergivet betinget offentlig påtale.

Lovforslaget har for det andet til formål at sætte ind over for seksuelt misbrug af børn. Dette sker ved at skærpe foranstaltningsniveauet for voldtægt af en person under 18 år ved samleje eller andet seksuelt forhold. Det forudsættes i den forbindelse, at der sker en forhøjelse af foranstaltningsniveauet med 50 pct. i forhold til i dag, således at foranstaltningen i højere grad afspejler den krænkelse af offeret, der er forbundet med gerningen. Samtidig skabes hjemmel til at overføre seksualforbrydere til Anstalten i Nuuk, hvor der etableres behandlingspladser for at forebygge yderligere seksuelle overgreb. Disse dele af lovforslaget gennemfører anbefalinger fra en fælles grønlandsk-dansk arbejdsgruppe, der havde til opgave at komme med konkrete anbefalinger til forbedring af forholdene for udsatte børn og unge. Arbejdsgruppens anbefalinger blev offentliggjort i rapporten ”Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland” i august 2020.

Lovforslaget gennemfører samtidig Inatsisartutbeslutning EM 2019/138, der blev vedtaget på FM 2020 den 22. maj 2020 med en opfordring til, at anklagemyndigheden i Grønland søger at skærpe foranstaltningsniveauet i sager om seksuelle overgreb mod børn. Samtidig er lovforslaget i tråd med Naalakkersuisuts anmodning til justitsministeren om at søge at hæve

foranstaltningsrammen i kriminallovens § 147 med henblik på at give mulighed for at skærpe foranstaltninger i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet.

Lovforslaget har for det tredje til formål at indføre et forbud mod selvhvidvask for at styrke indsatsen mod hvidvask. Dette sker efter anbefaling fra Rådet fra Grønlands Retsvæsen og det mellemstatslige organ Financial Action Task Force (FATF).

For det fjerde har lovforslaget til formål at sikre, dels at det bliver muligt at foretage konfiskation hos børn under 15 år, og dels at foretage konfiskation af formuegoder i sager vedrørende overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer. Denne ændring foretages efter ønske fra Naalakkersuisut og Grønlands Politi, hvilket Rådet for Grønlands Retsvæsen blev præsenteret for på mødet i 2019.

De grønlandske konfiskationsregler er næsten identiske med de danske, men hvor konfiskation efter dansk ret er en ”anden retsfølge af den strafbare handling end straf”, og derfor kan anvendes over for børn under den kriminelle lavalder, optræder konfiskation efter grønlandsk ret i kapitlet vedrørende foranstaltninger på lige fod med andre foranstaltninger og kan derfor ikke anvendes over for børn under 15 år. Da det formentlig beror på en misforståelse, at konfiskation er indsat i kapitlet om foranstaltninger, og da der ikke er noget i retsvæsenkommissionens betænkning, der tyder på, at det har været et bevidst valg, rettes der med lovforslaget op på denne uhensigtsmæssighed.

Der foretages samtidig en udvidelse i adgangen til at foretage udbyttekonfiskation i sager vedrørende lovgivningen om euforiserende stoffer. Det vil betyde, at det bliver muligt at konfiskere større formuegoder, som en person, der dømmes for indsmugling af særlig grov karakter, ejer, medmindre den pågældende kan sandsynliggøre, at formuegoderne er erhvervet på lovlig vis.

Lovforslaget har for det femte til formål at præcisere hjemlen i kriminalloven om fastsættelse af vilkår i forbindelse med afsigelse af domme til tilsyn. Med forslaget vil det fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at retten kan fastsætte vilkår om psykologbehandling i forbindelse med afsigelse af domme til tilsyn. Som det er i dag, fremgår dette alene af bemærkningerne til kriminalloven.

Lovforslaget har for det sjette til formål at iværksætte initiativer for at modvirke alkohol- og narkotikamisbrug i anstalterne. Det sker ved at udvide mulighederne for at foretage undersøgelse af besøgende til indsatte i anstalterne og ved at sikre, at der – både stikprøvevis og ved konkret mistanke – kan foretages udåndings- og urinprøvekontrol af indsatte i kriminalforsorgens institutioner med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer mv. Dette vil give Kriminalforsorgen i Grønland mulighed for mere effektivt at gribe ind over for de indsattes indsmugling og indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer mv. Initiativerne suppleres af, at der er afsat midler på finansloven for 2021 til anskaffelse af narkotikahund til Kriminalforsorgen i Grønland.

Disse dele af lovforslaget ligger i tråd med Naalakkersuisuts ønske om at bekæmpe det store forbrug af alkohol- og narkotikamisbrug, også i anstalterne, ligesom det er et skridt på vejen til at øge indsatsen i bekæmpelse af kriminalitet med hash og euforiserende stoffer, som fremsat i Inatsisartutbeslutning EM 2020/29 af medlem af Inatsisartut Erik Jensen.

Lovforslaget har for det syvende til formål at udvide mulighederne for at fravige

nærhedsprincippet for at undgå, at den domfældte afsoner i en institution, hvor den domfældtes nærtstående arbejder, eller hvis den domfældte har begået en forbrydelse mod en ansat i institutionen eller dennes nærtstående. Det præciseres samtidig, at nærhedsprincippet kan fraviges for at anbringe f.eks. kvinder i særlige kvindeafdelinger, hvilket allerede er praksis i kriminalforsorgen i Grønland i dag.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Det fremsendte udkast til lovforslag indeholder en række forbedringer på justitsområdet, som Naalakkersuisut inden for de seneste år har anmodet rigsmyndighederne om at prioritere. bl.a. på baggrund af beslutningsforslag vedtaget i Inatsisartut.

Naalakkersuisut er navnlig glad for, at det allerede er lykkedes at fremsætte et udkast til lovforslag, der har til formål at gennemføre nogle af de anbefalinger fra den fælles grønlandsk-danske arbejdsgruppe, der havde til opgave at komme med konkrete anbefalinger til forbedring af forholdene for udsatte børn og unge.

Samtidig er Naalakkersuisut glad for, at der i lovforslaget er tiltag, der har til formål at styrke indsatsen mod bekæmpelse af alkohol og hash i anstalterne. Misbrug af alkohol og hash er et stort samfundsproblem, og hvis det fortsætter efter, at man er blevet dømt, vil det være med til at hæmme mulighederne for en vellykket resocialisering.

Sluttelig er Naalakkersuisut glad for, at der indføres mulighed for, at ærefornærmelser i visse situationer kan påtales af det offentlige og ikke som i dag er undergivet privat påtale med deraf følgende omkostninger for borgerne til følge.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen for de grønlandske myndigheder.

Lovforslaget medfører merudgifter for rigsmyndighederne. Merudgifterne kan særligt henføres til indførelsen af behandlingspladser for seksualforbrydere i anstalten i Nuuk og forhøjelse af foranstaltningsniveauet for seksualforbrydelser mod mindreårige. Der forventes varige udgifter hertil i kriminalforsorgen på ca. 5,0 mio. kr. årligt.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring i perioden fra den 14. januar til den 11. februar 2021.

Bilag

1. Resume af Udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland
2. Udkast til Forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland
3. Kommenteret høringsoversigt